

مستطابق

۱۳۲۶

در سعادتده یکی پوسته خانه قارشوسنده
اثرة مخصوصه در
محل اداره:

مستطابقه موانق آثار جدیده مع المنونیه قبول اولتوره
در ج ایدیلدن آثار اعاده اولتاز
انظار:

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث هفته لق رساله در

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قهریلهدن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر.

در سعادتده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولتوره

مؤسسلیری: ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی:

۱۱ نوز ۳۲۴

سنه لکی القایلی

۳۵ ۶۵

۵۰ ۹۰

۵۰ غروشدر

در سعادتده

ولایاتده

ممالک اجنبیهده

برنجی سنه

۳۲۶ ذی الحجه ۲۱ پنجشنبه ۱ کانون ثانی ۳۲۴

عدد: ۲۱

دوگوش و عصر مزده دخی تحدث ایدن بر چوق اختلافات سببیه
 نیجه محاربات ظهور ایتدکن ماعدا محضا ضمیمه ممالک ایتک اوزره
 وسطی آسیایه، هند و چین طرفلرینه، آفریقانک اکثر جواتنه متوالیا
 تجاوز اولنهرق ایجاد ایدیلن بهانه لر ایله بوقدر اقوام و قبائلک خون
 مظلومانه لری اراقه ایدیلکده و بونلرک سماوانه عروج ایدن آه و فریادلرینه
 قطعا حواله سمع انصاف و رقت اولنماقده ایکن حقوق مشروعیه سنی
 مدافعه ایچون ساثر اقوام کبی هر دم مسلح بولنان اسلامیه بویولده
 تعرض ایتکه حیا اولنملی در .

ملاحظه

محاربه داهیة دهیادر، بونک منع وقوعی ایچون هر شی یا پیلملی
 و فقط تجاوزات ملحوظه یه قارشو هر دم حاضر و مهیا بولنلیدر، چونکه
 سفک دماء طینت بشرده مندمج بولندیغندن بو مخلوق غریب پایدار
 اولدجه روی زمیندن سفک دماء، جنک ووغا بالکلیه زائل اولمازه
 من لدن آدم الی یومنا هذا مسموع و مشهود اولان بونجه وقائع خونریزانه
 بوکا شهادت ایدر . فی الواقع تأسیس اولنان حقوق بین الامم قواعدیه
 محارباتک اوکی آلفغه صرف همت ایدلش و حرب ایچون اسباب مشروعیه
 کوسترلش ایسه ده منافع دول صرف مادی اولیوب بو آمده تجدید
 و تعیین غایتله مشکل بر چوق منافع معنویه بولندیغندن حربک اسباب
 مشروعیه سنی تقدیر و تعیین ممکن اوله ماقبله برابر استحصال موازنه دول
 مقصدیه آچیلان بر چوق محاربات دخی مقاصد مخصوصه یه مستند
 بولندیغنی اخیراً اکلاشیلهرق دیگر محاربه لرک ظهورینه باعث اولمشدر .
 مثلا اون التنجی عصر اواسطنده آوستریا دولتک فوق العاده توسعی ساثر
 اروپا دولترینک استقلالنی تهدید ایلدی اوزرینه دولت مشار الیهانک
 بوجهانکیرکک تشبثانه قارشو علیه اعلان حرب ایله انی دول ساثریه
 تهدید ایدیه میه جنک بر حاله کتور مشلرایکن موازنه دولیه ناک استحصال ایچون
 محاربه ایدنلرک باشلوجه سی اولان فرانسه دولتی آوستریانک کسب ضعف
 ایلسیله کندیسی جهانکیرکک داعیه سنه دوشدیکندن یینه عظیم محاربه لر
 آچلشد .

برده [صلیب کیردیکی بره هلال کیره من، اما هلالک کیردیکی بره
 صلیب کیره بیلور] سوزینک دخی مسائل حقوق بین الامم قدر غریبون
 آره سنده معتبر و مرعی اولسنه کوره نمایان اولیورکه بونک قواعدندن
 استفاده خصوصنده اسمی قدر شمول بوقدر .

کویا صلح عمومینک محافظه و ادامه سی مقصدیه بین الدول مجلس
 حکم دخی عقد ایدلشیکن یینه روی ارضک نیجه برلرنده دفعاتله طوفان
 دم ظهوره کلدی . هر ایکی دولت آره سنده محاربه ظهورنده دول باقیه ناک
 هیئت مجموعیه سی بویکی متخاصمی مجلس حکمه دعوت ایله حربک اوکی
 آلملری درجه استمهالده دکل کبی کورینور ایکن هر دوات موقعی،
 آتیسنی، منفعتی ملاحظه ایله بوکی احوالده قارشودن سیرجی اولدی
 و بلکه سائقه منفعت ایله متخاصمیندن بر طرفنی خفیا تأیید ایدنر بیله
 بولندی . تجدید اسلحه خصوصی مذاکره اولتمق اوزره مجالس مکالمات کشاد
 اولندیغنی حالده بری طرفدن اکثر دول معظمنک تجویزات بریده و بحریه سنی

ترید ایچون کارکا هنره سپارش و پردکری چوق کره روایت ایدلدی .
 قوی الشکیه بردولته کوره ذمیه برلر ناک اراحنیسنه، بیچاره بر قومک
 دیارینه استیلا ایچون بهانه لر ایجاد ایتک قدر سهل و آسار برشی بوقدر .
 خلاصه هر بار کرفتار انواع محن و اکدار بولنان انسانلر آره سندن
 مصائب حربیه ناک قالدیرلمی و هیچ اولمازسه تخفیف شداندی ایچون
 چاره لر تحریسی طرفداران انسانیتک الطاف مجله سنندن تمنی اولندیغنی
 کبی سعه دی مرحومک بین البشر برقاءله جاودانی پی مصور بولنان
 شو بیتنی ده بوراده بالخاصه شایان ذکر کوریرم :

ملک اقلیمی بکیرد پاشاه
 همچنان در بند اقلیمی ذکر

برکت زاده اسماعیل مهنی

فلسفه امریه :

اثبات واجب

۲

مسئله امکان اوزرینه اثبات واجب

بو عالمده هر شی متأثردر . تأثر دن خالی هیچ بر شی بوقدر . هر
 متأثرک بر مؤثره احتیاجی ایسه درکاردر . بناء علیه بو عالمک دخی بر
 مؤثره احتیاجی درکار اولوب بو مؤثر ایسه واجب الوجوددر .
 یعنی سلسله موجوداتک همه حال بر واجب الوجوده انتهایی
 ضروریدر . زیرا بو سلسله مکوناتک مؤثر حقیقیسنده ایکی احتمال
 عقلی جریان ایدر .

برنجی احتمال بونک، بو مؤثرک واجب الوجود اولسیدر . ایکنجی
 احتمال ممکن الوجود اولسیدر . اوچنجی بر احتمال دها بوقدر . چونکه
 بو اوچنجی احتمال اولسه اولسه بو مؤثرک ممنوع الوجود اولسی اولور .
 حالوکه ممنوع الوجود اولان بر شیئک عدمی کندی مقتضای ماهیتی
 اولدیغندن بختی ایسه مؤثر عالم حقنده بولندیغندن بونک ممنوع الوجود
 اولسنه امکان بوقدر . زیرا بر شیئک اولا کندیسی موجود اولدجه
 دیگر بر شیده اجرای تأثیر ایده چکی اصلا تصور اولنه من . شو حالده
 مؤثر عالم حقنده کی احتمال عقلی ایکی به منحصر اولمق لازم کلیر .

بو ایکی احتمالدن ایکنجیسی - یعنی عالمک مؤثر حقیقیسی ممکن
 الوجود اولمق احتمالی - باطلدر . زیرا مؤثر عالمک ممکن الوجود
 اولدیغنی فرض ایتسهک بو ، اوچ شیدن خالی دکلدر . بو مؤثر ۱ - یا
 مجموع طلدر . یعنی مجموع عالمده مؤثر اولان یینه کندیسیدر . ۲ - یا خود
 اجزای عالمدن بریسیدر . ۳ - یا خود سلسله کائناتک الی غیرالهیانه
 یکدیگرینک علت و معلولتیدر .

مجموع عالمک مؤثری مجموع عالم اوله ماز ، زیرا بر شیئک نفسنه
 علیتی تصور ایدیله من .

اجزای عالمدن برینک مجموع عالمه مؤثر اولسی دخی اوله ماز . زیرا بو
 تقدیرده بر شیئک نفسنه علت اولسی لازم کلیر . چونکه فرض
 ایتدیگمیز جزئک مجموع عالمه علت اولسی اجزای عالمدن هر برینه علت اولسیله

ممکن اوله بیلیر. حالبوکه اجزای عالمدن برسی ده کندسی در. بناء علیه اکر اجزای عالمدن بر جزء مجموع عالمه علت اولورسه کندسی ده اجزای عالمدن برسی بولندیغندن اوجزئک کندیسنه دخی علت اولسی ضرورت حکمی آلیر. بر شئیک نفسنه علت اولسی ایسه باطلی در. سلسله کائناتک یکدیگریته الی غیر الهایه علت و معلول اولسی ده باطل در. زیرا بوتقدیرده تسلسل لازمکلیر. تسلسل ایسه مسلك حدونده بیان ایتدیگمز وجهله براهین عقلیه و علی الخصوص برهن تطبیق ایله بلاشک باطل در.

برهان تطبیقک تقریری :

بوسلسله کائناتک الی غیر الهایه یکدیگریته علت و معلول اولسی باطل در. زیرا بوکون ظهور ایدب ده هنوز دیگر برشئیک وجودینه سبب اولمایان برشیدن ، بر معلولدن اعتباراً ازله طوغرو بر سلسله فرض ایدرز. صکره بوشئیک - بب قریبی اولوب ده بر مرتبه فوقنده بولنان شیدن اعتباراً دیگر بر سلسله ده فرض ایدرز. شیدی ایکنجی سلسله نهایتی برنجی سلسله نهایتی حداسنه عقلاً چکهرک بونلری یکدیگریته تطبیق ایدرز. بونلر یکدیگریته تطبیق اولونجه دیگر جزءلر دخی کندسی کندینه یکدیگریته تطبیق اولنور. چونکه احاد سلسله آره سنده علت و معلولیت بولندیغندن ایکی سلسله نهایتده کی جزءلری بربری حداسنه کلجه دیگر آحادک دخی یکدیگری حداسنه کله چکی امر ضروری در. شو حالده بو ایکی سلسله ازله طوغری یالی غیر الهایه مساوات اوزره کیده چک یا خود سلسله صغری - یعنی ایکنجی سلسله - بر نقطه ده نهایت بوله جق در. اکر بو ایکی سلسله مساوات اوزره الی غیر الهایه کیده چک اولورسه نافصک زانده مساواتی لازمکلیر . چونکه ایکنجی سلسله برنجی سلسله دن بر نائفص ایدی. زانده نافصه مساواتی ایسه قطعاً باطل در. یوق اکر ایکنجی سلسله بر نقطه ده نهایت بولورسه شو حالده برنجی سلسله دخی آندن بر مرتبه ایلریده نهایت بولسی لازمکلیر . زیرا بر متاهی اوزینه متاهی بر مقدار ایله زانده اولان شی دخی بلاشک متاهی در . بو ایسه خلاف مفروض در . چونکه بز سلسله کائناتک الی غیر الهایه یکدیگریته علت و معلول اولدیغنی فرض ایتشدک. خلاصه اکر کائنات الی غیر الهایه یکدیگریته علت و معلول اولورسه بوکا ایکی محال عتلیدن برسی همه حال لازم کلیور. بو ایکی محال عقلیدن بری نافصک زانده مساوی اولسی ، دیگری ده خلاف مفروض در . هر هانکیسی اولورسه اولون قطعاً باطل اولدیغندن بونلری مسلمان اولان تسلسل دخی قطعاً باطل در. تسلسل باطل اولجه سلسله کائناتک برواجب الوجوده انتهایی ضروری در که مطلوب ده بو ایدی. بو تقریر ایتدیگمز برهان تطبیقه : « سز شوراده ایکی سلسله فرض ایدیلورسکیز : حالبوکه راده خارجه ایکی سلسله بوتدر ، بر سلسله واردر که اوده ایوم ظهور ایدوب ده هنوز برشیشه سبب اولمایان معلولدن اعتباراً ازله طوغرو کیدن سلسله در . بو ایسه متعدد دکل ، واحد در . بناء علیه بوراده ایکی سلسله یوق که برینک اوجنی دیگرینک حداسنه بوچکهرک بونلری یکدیگریته تطبیق ایله ذکر ایتدیگمز محالات عقلیه دن

برسی لازم کلسون» دیه بر اعتراض اولنورسد ، جزاباً دیرزکه : فی الواقع بوراده خارجه بر سلسله واردر. فقط حد ذاتده سلسله بر دکل ایکی در. چونکه معلول اخیرک بر مرتبه مافوقنده کی شیدن اعتباراً بتون آحاد سلسله ده هم معلولیت ، هم ده علت واردر . چونکه هر لاحق ، سابقک معلولی و هر سابق لاحقک علتی در. عایت و معلولیت ایسه بر امر اعتباری دکل ، بر امر حقیقی در. دیک اولبورکه بوراده ایکی سلسله واردر . برسی سلسله معلولات ، دیگری سلسله علل در . سلسله عالی سلسله معلولاته عقلاً تطبیق ایسه ممکن در.

چونکه سلسله عالی سلسله معلولاته تطبیق دیک ، هر معلولی کندسی علتی حداسنده فرض ایتک دیک در. بونک امکانده ایسه شبهه یوقدر. چونکه احاد سلسله آراسنده ترتیب بولندیغندن سلسله معلولاتدن بزدن طرفده کی نهایته بولونانک کندسی علتی حداسنده بولندیغنی. فرض ایدرسک دیگر هر معلولک دخی کندسی کندینه کندسی علتی حداسنده بولنسی اقتضا ایدر. وشو حالده تطبیقک امکانده شبهه قالمز . بونکله برابر بوکون معتضلر من دخی سلسله کائناتک الی غیر الهایه یکدیگریته ترتیب قائل اولمایوب بتون مکنوناتک ائیرده منتهی اولدیغنه قانع درلر . بناء علیه بونزه قارشی ابطال تسلسله حاجت اولدیغنی کبی بواثیرک واجب الوجود اولدیغنی یوقاروده مسلك حدونده تفصیلاً بیان ایتدیگمز جهته او تفصیلاتی بوراده تکراره دخی لزوم یوقدر .

انکلیز حکما سندن سپنسر سلسله کائناتک برواجب الوجوده انتهایی گویا رد مقصدیله : «سلسله کائناتک برواجب الوجوده انتهایی باطلدر. زیرا انسانلر بوعالم حقنده ایکی درلو نظریه ده بولونیلر. برنجی نظریه ، بوعالمک بنفسه موجودیتی نظریه سی ایدی . بو نظریه نیک بالاخره باطل اولدیغنی تعین ایدی. بناء علیه صوکره عالمک بغیره موجودیتی نظریه سنه ذاهب اولدیلر . فقط بو صکره ده دونوب شو غیرک واجب الوجود - یعنی بنفسه موجود - اولدیغنه قائل اولدیلر . دوشونم دیلر که بنفسه موجودیت نظریه سی ذاتاً باطل اولدیغندن بو غیرکده واجب الوجود - یعنی بنفسه موجود - اولسی نصل اوله بیلیر ؟ شو حالده بونکده بیه حال بر موجوده احتیاجی لازمدر . طرزنده بر اعتراض در میان ایتش ایسه ده آنک بو اعتراضی باطل در . زیرا فی الواقع انسانلر عالم حقنده بنفسه موجودیت نظریه سنک بطلانی آکلادیلر . وعالم حقنده بویله بر نظریه اجرا ایدیله میه چکنه حکم ایتدیلر . فقط عجیباً بونک سببی نه ایدی ؟ بو بلا سبب می ایدی ذ شبهه یوق که بوغایت معقول بر سببه منی ایدی . چونکه حقایق اشیایی تحری ایتدیلر . کوردیلر که بوعالمده تأثر دن ، تغیر دن خالی هیچ برشی یوق . تأثر و تغیر دن خالی اولمایان برشیشه بنفسه موجودیت نظریه سنی تطبیق ایسه قابل دکلدر . بناء علیه عالمک بغیره موجود اولدیغنه و اوغیرکده واجب الوجوددن عبارت بولندیغنه حکم ایتک لازم کلدیگنی آکلادیلر ده بونک اوزرینه : «سلسله کائناتک همه حال بر واجب الوجوده انتهایی لازمدر» دیدیلر . واجب الوجود حقنده بنفسه موجودیت نظریه سنک بطلانده حکم نصل اوله بیلیر ؟ چونکه واجب

دوشوردك ماتك اڭ قهرمان اولادىنى ياسه ..
 نه .لعونىڭ كه رجتلر اوقوندىڭ روح ابائسه !
 دكل كابوسك آرتق ، دور دوات انتباهكدر .
 كل اى نازنده حریت كه جانلر فرش راهكدر ،
 اميندر موقعتك : اڭ پاك وجدانلر پناهكدر ،
 سراپا ملك عثمانى مؤيد تختكاهكدر .
 سربر آراى اقبال اول كه بر ملت سپاهكدر .

* *

— بر كون اول —

بزم محله به پوراز قيشينده اوضايدماز ،
 ارير ارير آقارز سمتمزده كلديعى ياز !
 بهارى كورمدينز اما لطيف اولور ديرلر ..
 چيچكله نيرمش آغاچلر ، يشيلاه نيرمش ير .
 ديمك شو عرصه ده اوت بيتسه نو بهار اوله جق ..
 نه وار كيدوب ياقه جقلرده دمكدار اوله جق ؟
 فصولى درده چيقارماز بزم سواقاقرمز ،
 قوراق ، چامور ، ايكي موسم طانير آياقلايرمز !
 منجمك بركت ويرسون اسكى تقويمى
 خبر ويرر بزه موسم شهرده كلشمى ؟
 صيچاق ، زياده صيچاق بر كيجه يدى ، باقدم كه
 او طوروق اوده اولومدن بتر ، ديدم : بلكه
 چيقار طيشارده كزرسم بر آز نفسله نيرم ،
 اپي ده يورغونم اما كلنجه ديگله نيرم .
 بزم مسامره ميدانى يايلا تومسكدر ،
 اوزاق چكرسه ده پوراز طونار ، يازين ايدير .
 كيوب آياغى چيقاركن صوپام يتشدى هله ..
 امين اولوب كيدم چونكه ويرمسك ال اله .
 اودر جهانده بنم يارجان معتمم ،
 وقور ، خاطرى صرعى ، وفالى ، چوق ده نهدم .
 بزم سواقاقرى تخمين ايچون ديمك كه : قويوا
 طوغار شهرده كوش ، يوكسليرمناره بويى ،
 اداره قندىلى قارشيمده كوز قپار حالا ،
 غروب ايكندى بي بولماز ، ليال هپ يلدا !
 نصلسه بدرك اواقشام نگاه سيمى ،
 ترصد ايمك ايچون صانكه اولرك ايچنى ،
 ديكيلىدى صفحه ميناده سمت راسمزه .
 طاوانسز اولره يارب نه خوش بر آويزه !
 طور اى سراج ازل ، كيتمه اولديك يردن :
 براز شو صحنه ديچورى اوقشاسون شملهك .
 شعاع محرقى آلتنده كوندوزين شمك

الوجود ديمك ، بنفسه موجود ديمكدر . بنفسه موجود اولان بر شينك بنفسه
 موجود اولماسنه قائل اولمق تناقض اولمازمى ؟ بر كه مؤثر عالم بنفسه
 موجود اولمق لازم كلدكدرن صوكرا دونوبده بو مؤثر ايچون ديكر
 بر مؤثر دها آرامق يك عاميانه دكلدى در ؟ اوت ا حق تعالى حقنده بنفسه
 موجوديت نظريه سى مرود اولوردى ؛ اكر عالمه كورولن تاثيرات
 وتغيرات انده بولنسه يدى ، حالبوكه حق تعالى ده بويله تغيرات وتحولانك
 بولونمى قطعياً باطل در . زيرا بوتقديرده او ، حق تعالى اوله ماز .
 ممكناتدن برشى اولور . سپنسر ك حق تعالى عالمه قياس ايدوبده :
 « عالم حقنده باطل اولان بر نظريه نصل اولوبده حق تعالى حقنده
 قبول اولونيور » ديمسى موافق حقيقت اوله ماز .

موسى مازم

صفحات حياتدن

استبداد

قاردمش مدحت جماله

بيقيلديك ، كيتديك اما اى ملوث دور استبداد ،
 برافديك ملتك قلبنده چيقماز بر ملوث ياد !
 ديور اجدادىز مقبرلرندن : « اى سفيلى احقاد ،
 نيچون بيكلرجه معصوم اولدورركن هر كلن جلاد ،
 خروش ايتزدى مذبحخانه اولسون كيسه دن فرياد ؟

اوتوز مليون اهالى اوچ شقينك بويله محكومى
 اولوب چكسون حكومت نامنه بر بار مشئومى !
 اوتانماز ميديكز بر صايسلر ظالمه مظلومى ؟
 سز اى انسانق استعدادينك دنيا ده محرومى ،
 سمالردن ده يوكسك طوتديكز بر ظل موهمى !

او بر قاچ خيمه خلقندن جهانكيرانه بر دوات
 چيقارمش ، بر زمان دنيايى لرزان ايله مش ملت ،
 زمان كلسون ده كورسون بويله دنياى قدر ذات ،
 اوتوز اوچ بيل دوام ايتسون باشندن كيتسون نكبت ..
 بو بر عبرتدر اما اولمايدق بويله بز عبرت !

سما پيا ايكن راياعز طوندك ذليل ايتديك ،
 مفاخر بلكه ين آبدن اولادى خجبل ايتديك ،
 نه على قوم ايدك حيفا كه سن كلدك سفيلى ايتديك ،
 بوتون اميد استقبالى آرتق مستحيل ايتديك ،
 رذيل اولدق .. سن اى كابوس خونى سن رذيل ايتديك !

حيت غمز ايدن بر پاك آلين هر كيمده كوردكسه ،
 « بو بر جاني ! » ديدك سوردك ، يا محكوم ايلديك حبسه .
 موكل ايلوب جاسوسى هر وجدانه ، هر حبسه ،